

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Perspectief 2026 sociaal domein

Het perspectief sociaal domein borduurt voort op het perspectief in de begroting 2025.

Zorg en ondersteuning, werk en inkomen, (passend) onderwijs en overig preventief beleid - met name rond jeugd en gezondheid - vormen het hart van het Programma Sociaal Domein. Dit programma streeft ernaar dat de inwoners van Twenterand zo veel mogelijk zelf hun dagelijkse dingen kunnen doen en daar zelf over beslissen om mee te kunnen doen in de samenleving. Thuis, in de buurt, bij een vereniging of organisatie of op het werk. Alle mogelijkheden (eigen kracht) van inwoners en hun omgeving (inzet netwerk) worden hierbij benut. Waar dat niet/of in mindere mate lukt worden inwoners hierbij geholpen of ondersteund. Binnen het jeugdbeleid en onderwijs stimuleren wij ontwikkeling van individuen. We ondersteunen inwoners met zorgvragen en geldzorgen. Rond werkgelegenheid is er aandacht voor specifieke doelgroepen met arbeidsbeperkingen. Veranderingen hebben vooral betrekking op mensen in een kwetsbare positie. De sociaaleconomische problematiek in onze gemeente blijft stevig en dus is daarmee de opgave in het sociaal domein ook fors. Het kost tijd - het vergt meerdere generaties - om verbeteringen door te voeren en blijvend investeren in de samenleving is dan ook nodig. Wij zien gelukkig de vruchten van ons beleid en laten dit ook periodiek zien, in bijvoorbeeld rapportages, de nieuwsbrief sociaal domein, etc.

Integrale beleidsnota Sociaal Domein verlengen

Het beleidsmatig kader voor het sociaal domein staat in de integrale beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026 (hierna: IBN). Een nota met alle onderwerpen van het programma sociaal integraal in één nota. Hierin is ook de uitwerking van het coalitieakkoord en het collegeprogramma met het scenario "Economisch sterk met een sociaal kloppend hart" verwerkt. De uitvoering van de nota doen wij via de maatschappelijke agenda (MAG) Twenterand. De versie 2025 is dit voorjaar verschenen. Er zijn vier integrale thema's gekozen in deze nota, als basis voor onze opgaven:

1. De zelfredzame Twenterander
2. De participerende Twenterander
3. De gezonde Twenterander
4. De lerende Twenterander

In 2026 zouden we een nieuwe IBN moeten doen verschijnen. We hebben echter geconstateerd dat het beleid nog lang niet achterhaald is, sterker nog dat we de ingezette lijn sinds enkele jaren nu nog meer aan het versnellen zijn. Wij zullen de raad daarom gaan voorstellen de IBN met minimaal 2 jaar te verlengen.

Grote uitdagingen blijven

Grote opgaven blijven spelen de komende jaren, inhoudelijk en financieel. Het is belangrijk om hierop goed op te anticiperen en organiseren. Via het wendbare deel in onze organisatieontwikkeling geven we de opgaven dan ook nader vorm, via bijvoorbeeld verkenningen, bestuursopdrachten, projecten en programma's. Actuele opdrachten waar wij aan werken zijn Toekomst WSW, de vergrijzing Wmo / decentralisatie beschermd wonen, de toegang van het sociaal domein en uiteraard gaan we door met de Transformatie van het Sociaal Domein middels de eerder genoemde MAG.

Daarnaast werkt het sociaal domein mee aan opgaven binnen andere programma's zoals bijvoorbeeld woningbouw (woonzorgvisie) en omgevingsvisie i.c.m. economische visie. Tenslotte willen wij niet onvermeld laten dat in 2026 prioriteit ligt bij het uitwerken en implementeren van het nieuwe subsidie- en inkoopbeleid, mede in combinatie met de grotere opgaven in het sociaal domein: toegang, toekomst SW, (Hervormingsagenda) Jeugd en Transformatie (MAG).

Het tijdsgewricht en de opgaven waar we nu voor staan blijft stevig, ook in 2026. De crisis op de woningmarkt, de kostenstijgingen in cao, energie, de situatie in Oekraïne en het bredere vluchtelingenvraagstuk, de vergrijzing, de vele zorgvragen, maatschappelijke onrust, personeelstekorten maken dat individuen en/of groepen het zwaar hebben. In de verhoudingen tussen overheden rijk – gemeenten met name op de dossiers rond jeugd en gezin vinden scherpe en dreigende gesprekken plaats met wat ons betreft nog steeds te weinig perspectief voor gemeenten om de ravijnjaren te tackelen, zeker op het sociaal domein. Er is enig uitstel maar nog geen afstel. De rijksvoorjaarsnota is al wat vertaald in de kadernota en daarmee ook de begroting.

Anderzijds willen we ook investeren, bijvoorbeeld in het voorliggend veld, waar dat mogelijk is. Wij geloven in het effect van preventie en weten dat dit een lange adem vergt.

Hieronder de highlights per doelenboom met de opmerking dat we hierbij ook fundamenteel werken

aan “de basis op de orde”

Landelijke ontwikkelingen hebben nog steeds een forse (financiële) invloed. Bij de doelenboom jeugd gaan wij in op de hervormingsagenda jeugd, het Toekomstscenario jeugd- en gezinsbescherming, de (doorontwikkeling van de) Toegang van het sociaal domein en sturing op het zorglandschap.

Bij de doelenboom Sociale Zaken gaan wij in op plannen rond een aparte financiering en bij de schuldenaangepak met de doorontwikkeling van het meldpunt geldzorgen. Het beroep op de Wmo neemt toe. Het aantal cliënten en daarmee de kosten van de Wmo laten een stijgende lijn zien. Om de langjarige effecten van de gevolgen van de vergrijzing van de Twenterandse bevolking op de Wmo (en ook andere beleidsterreinen) in kaart te brengen wordt een verkenning opgestart. Hierbij wordt onder meer gekeken naar gemeenten waar deze ontwikkeling al langer speelt, in bijvoorbeeld Groningen en Limburg. De uitkomsten van deze verkenning vergen gezien de complexiteit en beperkte capaciteit enige tijd en zullen in 2026 beschikbaar zijn .

Rond onderwijs speelt casuïstiek rond onderwijshuisvesting en temporiseren we ontwikkelingen rond het IHP. Bij gezondheid staat de uitvoering van de MAG centraal en is de kerntakendiscussie SamenTwente verwerkt.

Daarnaast vraagt in de uitvoering vanuit het principe “de basis op orde” het aankomende jaar opnieuw onze aandacht om de dienstverlening en de onderliggende processen op maat te maken en de capaciteit hierop op orde te krijgen en in lijn te brengen met de huidige producten, verantwoordelijkheden en ontwikkelingen op met name werk en inkomen, beleid en backoffice. Cruciale functies moeten worden herbezet. Integraal werken in de uitvoering is hierin vol in ontwikkeling.

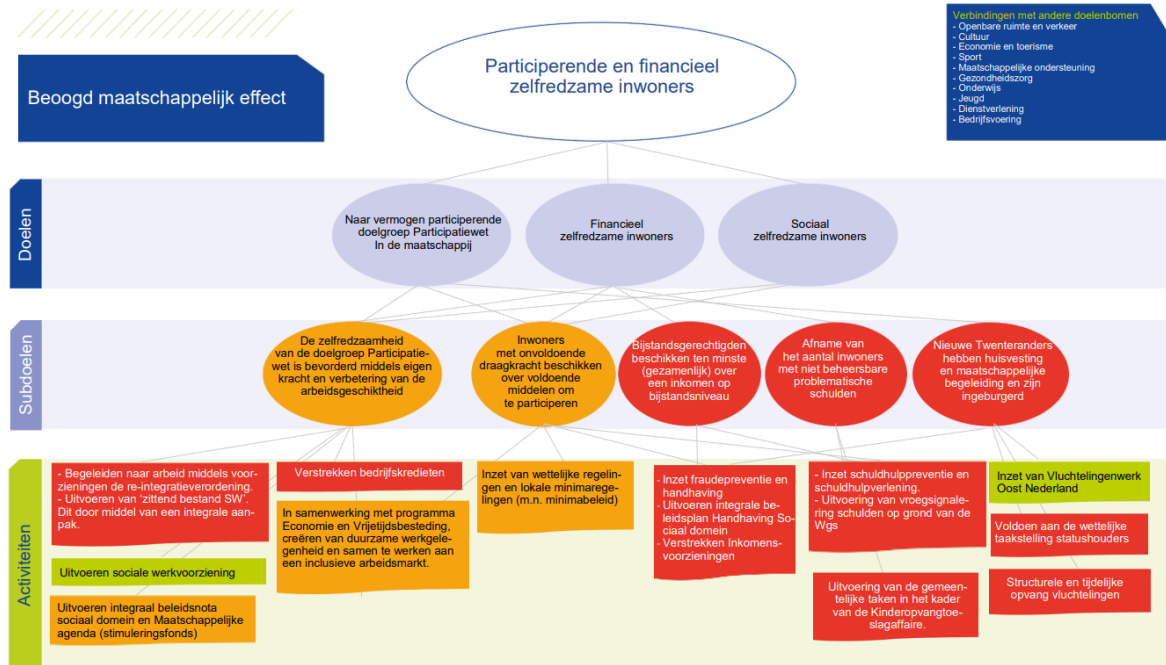
Er blijven grote zorgen over de financiën in het sociaal domein. Kosten blijven stijgen, meer dan wij ambiëren en het open einde karakter is voelbaar, zeker bij jeugdhulp. Gelet op de zorgelijke financiële positie van onze gemeente met name in het meerjarenbeeld, betekent dat nog steeds focus en bijsturing aan de orde is. Dit doen we met scherpe keuzes om bepaalde zaken niet meer of anders te (laten) doen en blijvend scherp te ramen. Geld volgt beleid (middelen volgen opgaven) en dat werkt! Tenslotte versterken regionale samenwerking en lokale inzet en lokale participatie (via o.a. onze Adviesraad Sociaal Domein) elkaar bij het vormgeven van taken binnen het sociaal domein. Voor een gemeente op schaal als de onze onmisbaar.

Tot zover de algemene inleiding. Bij de doelenbomen in dit programma gaan wij nader in op de specifieke voorstellen en ontwikkelingen.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Sociale Zaken

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doelen

Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet in de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten en zal daarbij ook maatwerk inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Financieel zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding maakt meedoen in de samenleving mogelijk. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor een deel van deze inwoners ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk. Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Sociaal zelfredzame inwoners

Zelfredzaamheid is het hogere doel. Middels eigen kracht, instrumenten uit de participatiewet, schuldhulpverlening en minimabeleid en de wettelijke taken rond vluchtelingen wordt dit zo optimaal mogelijk nagestreefd.

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Activiteiten

- Begeleiden naar arbeid middels o.a. ons eigen leerbedrijf en/of participatie en/of tegenprestatie en/of garantiebanen en/of nieuw beschut

Een deel van de doelgroep van de participatiewet heeft voldoende arbeidscapaciteit. Deze mensen worden zo snel mogelijk begeleid naar betaald werk door de werkconsulenten van de gemeente Twenterand. Een ander deel van de bijstandsgerechtigden heeft een arbeidsbeperking. Deze doelgroep wordt naar werk begeleid met behulp van loonkosten subsidies voor werkgevers. Voor andere bijstandsgerechtigden is extra begeleiding nodig om de stap naar betaald werk te kunnen zetten. Voor deze doelgroep wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van met name Ontplooi en Larcom. Voor de groep waarvoor de stap naar betaald werk geen haalbare kaart is wordt gekeken naar mogelijkheden om toch te participeren via b.v. vrijwilligerswerk. Werk blijft voor ons - waar dat voor onze inwoners mogelijk is - de beste vorm van participatie!

Vanaf 1 januari 2024 is de gemeente Twenterand verantwoordelijk geworden voor de uitvoer van de Aanvraag Levensonderhoud (ALO). In de komende periode werken we binnen Werk en Inkomen in de volle breedte, van aanvraag, administratie, toeleiding naar werk en handhaving, aan optimalisering van de dienstverlening. Onder andere om te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen en de caseload beheersbaar te maken, maar ook om goed te kunnen inspelen op de consequenties vanuit de invoering van de Participatiewet in Balans, per 1 januari 2026.

Onderdeel van de uitvoering van de Participatiewet is de handhaving. De uitvoering van deze handhaving is uitbesteed aan het SRT (Sociaal recherche Twente). Bij het overhevelen van de ALO van Almelo naar Twenterand is geen rekening gehouden met de hiervoor extra benodigde capaciteit op het gebied van handhaving (personeel en financieel). In de afgelopen jaren heeft de gemeente Twenterand bij de SRT aanzienlijk meer uren verbruikt dan ingekocht. Nieuwe afspraken met de SRT worden dit jaar voorzien. Indien de uitkomsten hier aanleiding toe geven wordt de Raad hierover geïnformeerd.

De Tweede Kamer heeft dit voorjaar de Participatiewet in balans aangenomen. Het doel van deze wet is om mensen die een beroep doen op de bijstand of daar al gebruik van maken meer vanuit vertrouwen te behandelen. Gemeenten krijgen de ruimte om veel meer dan nu maatwerk te leveren. Zo hoeft de dienstverlening niet alleen meer gericht te zijn op toeleiding naar werk maar kan deze ook ondersteuning bij (onbetaalde) inzet voor de samenleving inhouden. Daarbij krijgen bijstandsgerechtigden de mogelijkheid om naast hun uitkering (tot op zekere hoogte) inkomsten te genereren zonder dat dit een korting op de uitkering tot gevolg heeft. De bedoeling is dat het zogenoemde spoor 1 van de wet per 1 januari 2026 in werking treedt. Voor gemeenten betekent invoering van deze wet een aanzienlijke intensivering van de dienstverlening. Ook voor de gemeente Twenterand wordt voorzien dat hieraan personele/financiële consequenties zijn verbonden. Het college gaat de impact van de wet de komende tijd nader onderzoeken en planmatig oppakken. Voor de uitwerking van deze beleidsontwikkeling (implementatie eerste fase, regelgeving en communicatie) worden in deze begroting middelen (€ 60.000) uit de reserve beleidsontwikkeling onttrokken.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Participatiewet in Balans	i	€ 60.000	n

Regionaal Werkcentrum

In het afgelopen jaar is in de regio Twente gewerkt aan een herinrichting van de regionale arbeidsmarkt infrastructuur. Een belangrijk onderdeel hierin is de inrichting van een regionaal Werkcentrum: de centrale toegang voor inwoners/werkzoekenden, werkgevers/organisaties en andere belanghebbenden tot integrale dienstverlening vanuit alle ketenpartners. In dit werkcentrum wordt alle dienstverlening ondergebracht, inclusief die vanuit het Leerwerkloket Twente, Werkplein Twente/WSP, Pluspunt Twente/RMT en het Twents Fonds voor Vakmanschap.

Na een periode van intensieve overleggen op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau nadert nu het moment waarop met de daadwerkelijke inrichting van dit Werkcentrum kan worden gestart. Hiervoor is een inrichtingsplan opgesteld waaraan is meegewerkt door de 4 netwerkorganisaties en de 14 Twentse gemeenten (bestuurlijk, management, beleid en uitvoering). Het Werkcentrum Twente moet op 1 januari 2026 volledig operationeel zijn. Dit jaar (2025) wordt benut als een overgangsjaar. Inmiddels heeft het college de regionale samenwerkingsovereenkomst vastgesteld.

- **Uitvoeren sociale werkvoorziening**

Voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) maakt de gemeente Twenterand, samen met enkele andere gemeenten in de regio Twente, gebruik van de dienstverlening van met name Ontplooi. Deze dienstverlening omvat ook b.v. werkervaringstrajecten van uitkeringsgerechtigden, die na enige begeleiding door Ontplooi, naar betaald werk kunnen doorstromen. De dienstverlening van Ontplooi vindt plaats op basis van een DVO. De looptijd van deze DVO eindigt per 1 oktober 2026. Daarom onderzoekt de gemeente Twenterand op dit moment op welke wijze in deze dienstverlening kan/moet worden voorzien. Hiervoor worden scenario's ontwikkeld, waaronder die van verlenging van de dienstverlening door Ontplooi. Ook onze afspraken met Larcom zijn in beeld. Voor de zomer is door het college uitgesproken om met wijzigingen en een juiste vorm door te gaan met beide organisaties. De uitwerking van deze beleidsontwikkeling is ook een complex en zorgvuldig traject. De benodigde middelen hiervoor (€ 150.000) onttrekken wij in deze begroting uit de daartoe gevormde reserve beleidsontwikkeling. Hierbij speelt ook dat vanuit het rijk gewerkt wordt aan versterking van de landelijke infrastructuur ontwikkelbedrijven.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Toekomst WSW	i	€ 150.000	n

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- **Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen**

Statushouders

Het behalen van deze taakstelling is de afgelopen tijd een lastigere opgave geworden. Dit komt deels door de stijgende aantallen en achterstanden van voorgaande jaren. Maar het heeft ook te maken met de situatie op de woningmarkt, in combinatie met het profiel van de gekoppelde statushouders. We zien een landelijke ontwikkeling dat er steeds meer alleenstaanden en alleengaanden (wachtend op gezinshereniging) gehuisvest moeten worden. Ondanks alle uitdagingen lukt het ons in 2025 de taakstelling (53) te realiseren en lopen we op dit moment van schrijven in op de achterstanden van voorgaande jaren (4).

In 2026 streeft men na een gelijk spelveld voor alle woningzoekenden, ook statushouders. Het pakket bestaat uit drie pijlers: huisvesting, stabiele opvang en participatie/inburgering en kent een gefaseerde invoering – voorbereiding tot juli 2026, implementatie in 2026–2027 en volledige werking vanaf 2027. De minister streeft naar opvanglocaties die later tot reguliere woningen kunnen worden omgevormd. Het is een complexe kwestie met aanzienlijke uitvoeringsproblemen. De aangekondigde maatregel kan ongewenste gevolgen hebben voor het realiseren van de taakstelling.

Oekraïense vluchtelingen

De oorlog in Oekraïne duurt voort, waardoor Oekraïners nog steeds naar veiligere landen, waaronder Nederland, vluchten. Tot maart 2027 kunnen deze vluchtelingen hier verblijven onder de richtlijn tijdelijke bescherming (RTB), maar wat er daarna gebeurt is nog onduidelijk. De verwachting is dat de vluchtelingen zelf steeds meer moeten bijdragen in de kosten van de opvang. Het kabinet blijft zich inzetten voor de opvang van Oekraïense ontheemden en het aanbieden van de juiste voorzieningen. Hierbij blijft de focus liggen op het vergroten van participatie en zelfredzaamheid. De verwachting is dat de opvang in 2026 tenminste kostenneutraal uitgevoerd kan worden. De vraag naar opvangplekken én huisvesting van doelgroepen blijft onverminderd hoog en het advies is om een deel van het overgebleven geld in 2025, te gaan reserveren voor deze opvang.

Asielzoekers

Naast de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne moeten we ook vluchtelingen uit andere gebieden opvangen, asielzoekers. Voorlopig is de zogenaamde Spreidingswet nog steeds van kracht. De Spreidingswet moet zorgen voor voldoende opvangplekken en een betere spreiding van asielopvang over het hele land. Volgens het recente herverdeelbesluit heeft de gemeente een voorlopige taakstelling van 165 reguliere opvangplaatsen, waarvan 23 AMV geschikt voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Hoewel de raad ingestemd heeft met motie Opvang en huisvesting asielzoekers (M20) moet het college deze landelijke wetgeving uitvoeren. Dit leidt tot een spanning tussen gemeentelijke verantwoordelijkheden en lokale politieke wensen. Het college blijft hierover in gesprek met de raad.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Naar vermogen participerende (niet) uitkeringsgerechtigden									
Aantal uitkeringsgerechtigden* (participatiewet)	450	415	400	398	394	403	432	442	CIV
Aantal personen met een loonkostensubsidie (nieuwe indicator 2021)	150	140	143	138	135	115	97	-	CIV
Aantal uitkeringsgerechtigden (IOAW/IOAZ)	14	17	13	15	17	22	22	24	CIV
Aantal activeringstrajecten	208	230	224	226	320	235	330	334	CIV
Aantal Wsw 'zittend bestand' in arbeidsjaren	176	202	208	219	223	221	255	267	meicirculaire
Aantal taakstelling vergunninghouders*****	71	100	88	75	57	29	38	28	Min. Justitie en Veiligheid
Financieel zelfredzame inwoners									
Aantal aanvragen bijzondere bijstand**	486	450	416	444	458	553	432	562	CIV
Aantal personen die uitgestroomd zijn naar werk***	90	120	117	120	116	59	44	70	CIV
Aantal aanvragen inkomenstoeslag**	340	320	298	314	310	338	404	327	CIV
Aantal personen die beroep doen op de studietoeslag**	15	12	9	11	14	17	11	8	CIV
Sociaal zelfredzame inwoners									
Aantal personen die beroep doen op de Meedoenregeling****	N.v.t.	370	309	375	359	309	218	423	CIV
Aantal personen die beroep doen op de jeugd sport en cultuurfonds	170	170	174	148	105	165	124	163	extern
Beschut werk	23	21	20	19	17	17	11	11	Ministerie van SzW
Aantal kinderen schoolpakket	73	75	53	75	66	70	95	79	extern

* betreft het aantal uitkeringspartijen

** betreft per 2021 het aantal toegekende aanvragen

*** vanaf 2022 vermelden we het totale aantal uitgestroomde personen uit de bijstand.

**** de Meedoenregeling bestaat niet meer met ingang van 1-1-2025

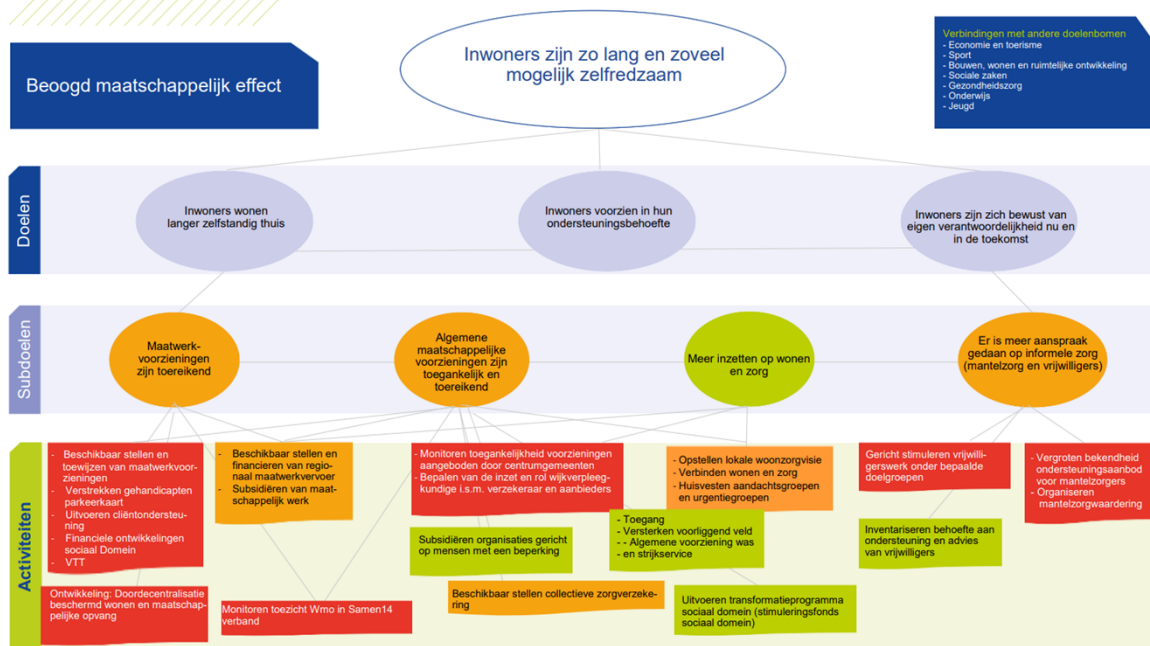
***** dit is de taakstelling zoals deze op dit moment bekend is. Deze loopt t/m 31 jan. 2026.

Daarna wordt op basis van de instroom de taakstelling mogelijk herzien. Bij de begroting kan dan ook een meer accuraat beeld worden gegeven voor 2026

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Maatschappelijke ondersteuning

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doelen

Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

De gemeente streeft na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zitten hierbij in op een transformatie waarbij het vergroten van zelfredzaamheid en eigen kracht voorop staat. Langer zelfstandig thuis wonen is daar een onderdeel van.

Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen. Hierbij is ook de inzet van het voorliggend veld (vrij toegankelijk zorg- en welzijnsaanbod) en de sociale basis (vrijwillig aanbod en inwoners en verenigingen) van groot belang. Door hierop in te zetten sluit de gemeente aan bij diverse ontwikkelingen die ook landelijk en regionaal worden ingezet.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- **Beschikbaar stellen en financieren van regionaal maatwerkvervoer**

Kinderen uit de laagste groepen van Oekraïense ouders kunnen nog dit schooljaar gebruik blijven maken van busvervoer naar de Schakel. Aanvragen voor leerlingenvervoer worden getoetst aan de verordening reizen naar school Twenterand. Er is kans dat een deel van deze kinderen (zonder beperking) enkel vanwege het afstandscriterium recht heeft op een bekostiging van het vervoer naar school waardoor de kosten van het leerlingenvervoer kunnen toenemen al zal de bekostiging in de meeste gevallen dan neerkomen op een vergoeding voor fietsen of eigen vervoer.

Binnen het vervoerscontract zijn er ontwikkelingen. Negen regiogemeenten wensen een uitbreiding van de reismogelijkheden per regiotaxi met ziekenhuizen als puntbestemmingen (een bestemming in een andere gemeente of buiten de regio waar vrij naartoe mag worden gereisd) en de mogelijkheid tot doorreizen vanaf meerdere adressen. Dit heeft een risico in zich op hogere kosten, omdat deze maatregel voor plattelandsgemeenten grotere gevolgen heeft dan voor meer stedelijke gemeenten.

- **Financiële ontwikkeling sociaal Domein**

Financiële ontwikkelingen

In deze begroting is er voor gekozen om bij de doelenbomen de financiële ontwikkelingen te beschrijven, zoals bijvoorbeeld de voorjaarnota jeugd. Helaas blijven er zorgen en grote mutaties en ook stevige risico's (zie de paragraaf weerstandsvermogen). Het inbedden van nieuwe (beleids)ontwikkelingen in onze organisatie, met name ook bij sociale zaken maar ook bij de Wmo en jeugd vergen stevige inspanningen en vaak extra middelen. Denk hierbij aan de Pgb 2.0, de eigen bijdrage Wmo, de hervormingsagenda jeugd en het Toekomstscenario. Binnen het sociaal domein willen we hierbij planmatig werken met realistische plannen en duurzame oplossingen waarin integraal dienstverlening, beleid, uitvoering en bedrijfsvoering integraal samenkomen. De uitvoeringskracht van gemeenten - zo ook Twenterand - staat fors onder druk en zoals door de hele begroting zichtbaar is moet extra worden ingezet om de basis op de orde te krijgen. Dit vergt soms een dubbele inspanning.

Financiën Wmo

In de septembercirculaire 2024 is bekend gemaakt dat (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Vooruitlopend op de gekozen bekostigingsvorm is in de septembercirculaire 2024 vanaf 2026 een jaarlijks bedrag opgenomen voor demografie (vergrijzing). Een gedeelte hiervan is bedoeld voor de maatwerkvoorzieningen. Deze middelen worden gereserveerd om de kosten die te maken hebben met de vergrijzing op te vangen.

Deze zomer lazen wij ook een belangrijke uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB). Een groep pgb-zorgverleners valt vanaf 2026 niet meer onder de Regeling dienstverlening aan huis (Rdah), maar volledig onder het gewone arbeidsrecht. Dat betekent bijvoorbeeld dat ze bij ziekte recht hebben op 2 jaar doorbetaling van loon, en dat ze verzekerd zijn voor werkloosheid en arbeidsongeschiktheid. De pgb-tarieven moeten hierop worden aangepast. Gemeenten worden hier door het Rijk voor gecompenseerd, maar het is nog onduidelijk wat dit concreet voor Twenterand betekent. Wij bestuderen deze uitspraak en komen er indien nodig volgend jaar (waarschijnlijk bij de berap) op terug.

In de kadernota 2026 meldden we dat er per januari 2026 een inkomensafhankelijke bijdrage geldt voor maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo. Dit zou het huidige abonnementstarief vervangen. Dit wetsvoorstel is echter aangehouden en naar verwachting treedt deze nieuwe regelgeving in per januari 2027.

De doordecentralisatie Beschermd Wonen en de invoering van het bij behorende nieuwe verdeelmodel zijn verder uitgesteld tot in ieder geval 1 januari 2026. De doordecentralisatie gaat gepaard met een korting op het budget Beschermd Wonen. De exacte korting op de rijksbijdrage als ook het ingroeipad zijn op dit moment echter nog niet bekend. Een verkenning hierop loopt nog.

Wmo kosten ervaren wij als een potentiële financiële tijdbom (i.c.m. vergrijzing en zorgzwaarte o.a. vanwege toename dementie). In navolging van de berap 2025 zijn we genooddaakt om voor 2026 en verder een bedrag van € 546.000 bij te ramen. We zien hier een stijging van het aantal cliënten en hoge tarieven wegens de AmvB Reële tarieven. Uiteraard zijn we actief rond besparingen zoals valpreventie, krachtig ouder worden, enz. Hier gaan we mee door. Bij de Wmo begeleiding en dagbesteding zien we juist dat de verwachte hoge clientaantallen uitblijven en wordt ook hier in navolging van de berap 2025 voorgesteld dit budget af te ramen met € 312.000.

Adviseur bedrijfsvoering sociaal domein

De raad heeft per amendement in de kadernota geen structurele middelen beschikbaar gesteld voor deze functie. Uit de toelichting tijdens de raadsvergadering hebben wij geconstateerd dat de raad wel openstaat voor een tijdelijke functie (dekking reserve personeel). Gezien de noodzaak van deze functie en onze risico's die wij lopen is dit nu in deze begroting verwerkt.

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend									
Toegekende maatwerkvoorzieningen totaal*	vervalt	vervalt	3151	2919	3270	3554	3434	3325	Interne systemen
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend									
Aantal mantelzorgers dat de waardebonnen heeft ontvangen	1000	1000	982	939	803	885	986	1003	Stichting Evenmens
Aantal individueel ondersteunde mantelzorgers	280	280	236	400	236	265	306	162	Stichting Evenmens
Aantal behandelde cliëntsystemen	450	430	386 AMW en BRAM 78 SGMW 3 THV ****	414	436	407	437	454	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal behandelde cliënten***	220	220	179	194	197	192	252	275	MEE IJsseloevers
Aantal verzekerden collectieve zorgverzekering	1026	950	1024	1036	1099	1209	1221	1416	Menzis

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Inwoners kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke inwoners dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

*** MEE registreert casussen, vandaar dat het hier om het aantal casussen gaat. Daarnaast geldt ook dat MEE ondersteunt en geen behandelen verricht

**** AMW = Algemeen Maatschappelijk werk. BRAM = een onderdeel dat onder maatschappelijk werk wordt weggezet.

SGMW = Schoolgericht Maatschappelijk Werk.

THV = Tijdelijk Huisverbod. Hierbij gaat het om ondersteuning van de persoon die achterblijft bij een tijdelijk huisverbod en tijdens het nazorgtraject.

Vernieuwde beleidsindicatoren	Begroot 2026	Begroot 2025							Bron
Algemeen maatschappelijke voorzieningen zijn toegankelijk en toereikend									
Aantal bereikte ouderen t.b.v. valpreventie	100	75							Extern
Aantal inwoners dat beschermd woont	22	20							Interne systemen
Aantal inwoners dat verblijft in maatschappelijke opvang	7	5							Interne systemen
Aantal meldingen bij het signaalpunt eenzaamheid	10	25							Extern
Aantal inwoners met een Wmo-voorziening*	3100	3100							Interne systemen
Aantal inwoners met huishoudelijke ondersteuning**	1500	1500							Interne systemen
Aantal inwoners met begeleiding individueel**	650	575							Interne systemen
Aantal inwoners met groepsbegeleiding**	290	275							Interne systemen
Aantal inwoners met wonen en verblijf**	20	15							Interne systemen
Aantal inwoners met een woonvoorziening**	300	300							Interne systemen
Aantal inwoners met een rolstoel(voorziening)**	200	200							Interne systemen
Aantal inwoners met een vervoersvoorziening (excl. Regiotaxi)**	400	400							Interne systemen

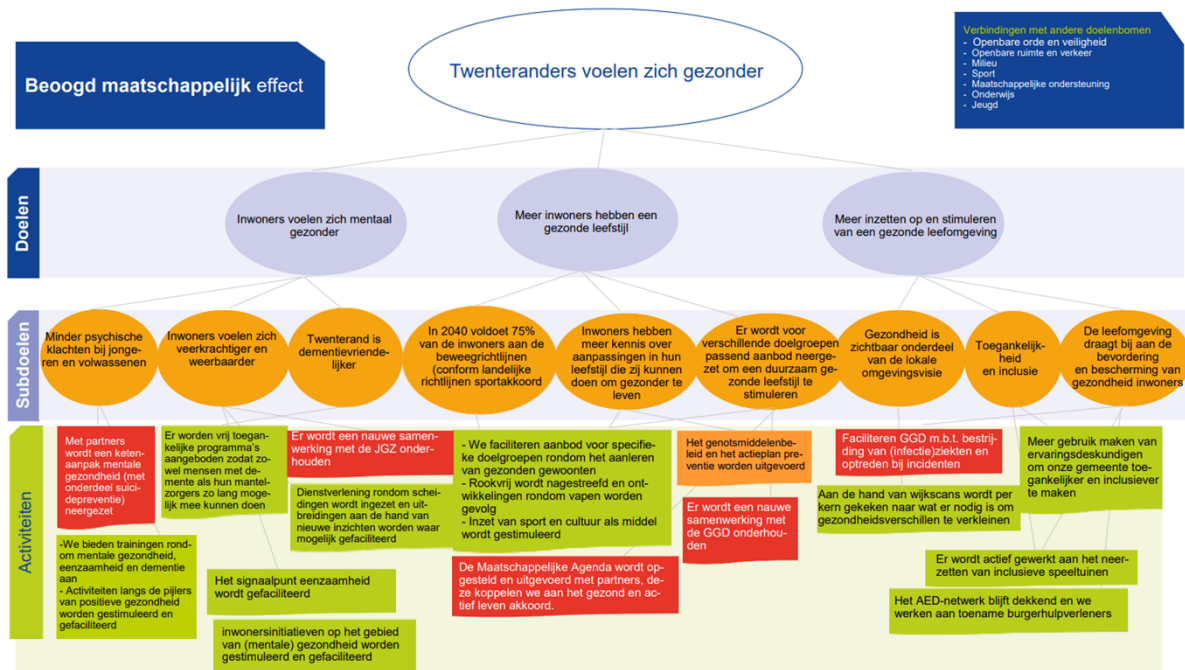
*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Inwoners kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke inwoners dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

Doelenboom Gezondheid en preventie

Doelenboom

Gezondheid en preventie | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Gezondheid en preventie

Beoogd maatschappelijk effect

Twenteranders voelen zich gezonder

Doelen

Inwoners voelen zich mentaal gezonder

Van zorg naar gezondheid: die omslag gaan we maken! Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid "het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven". Mentale gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Daarbij hebben we aandacht voor de sterk veranderende samenleving en de (mentale) uitdagingen die dit met zich meebrengt voor verschillende doelgroepen.

Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl

Voor de gemeente is het van belang dat onze inwoners zich zo gezond mogelijk voelen, zodat inwoners gezond op kunnen groeien, ouder worden en zo lang mogelijk gezond en zelfredzaam zijn. Om dit te bereiken is het nodig om een fit en vitaal leven te stimuleren, met een bijbehorende gezonde leefstijl. Verschillende doelgroepen vragen daarbij om verschillende manieren van benadering en ondersteuning.

Meer inzetten op en stimuleren van een gezonde leefomgeving

Gezondheid vertegenwoordigd in alle beleidsterreinen: dat is het doel. Een omgeving moet ruimte bieden voor beweging, ontmoeting en meer voorbeelden van gezond gedrag.

Subdoel: Er wordt voor de verschillende doelgroepen een passend aanbod neergezet om een duurzaam gezonde leefstijl te stimuleren

Activiteiten

- **Genotsmiddelenbeleid en het actieplan preventie worden uitgevoerd.**

In 2025 is het uitvoeringsplan genotsmiddelenbeleid; preventie- en handhavingsplan 2025-2028 in werking gesteld. In 2026 wordt hier verder uitvoering aan gegeven door het uitvoeren van een onderzoek naar witte vlekken in het preventie- en verslavingsaanbod. De kosten hiervan worden binnen de begroting gedekt.

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Hulp is geboden waar nodig									
Aantal beschikbare en in kaart gebrachte AED's (incl. AED's in particulier eigendom)	120	110	115	117****	91	91	81	80	Hartslagnu.nl
Minimaal aantal inwoners uit Twenterand die staan ingeschreven op www.hartslagnu.nl	1150	1100	1013	938	1100	1011	917	900	Hartslagnu.nl
Mate waarin hulpverlening bij tijdelijk huisverbod wordt aangeboden (%)*	Vervalt	gaat vervallen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Mate van acceptatie hulpverlening bij tijdelijk huisverbod (%)	Vervalt	gaat vervallen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	Avedan Maatschappelijk werk
Aantal basisscholen met voorlichting over middelengebruik	21	21	20	20	0	1**	2**	17	Tactus Verslavingszorg, Firstaid

* Tot en met augustus 2020 gaat het om 3 thv's in de gemeente Twenterand

** In verband met de coronamaatregelen zijn verschillende voorlichtingen niet doorgegaan. Met de scholen is afgestemd hoe hiermee om te gaan.

*** In verband met de coronamaatregelen hebben er 7 scholen tot aan de zomervakantie voorlichtingen afgenomen. De aantallen voor de tweede helft na de zomervakantie zullen wederom afhankelijk zijn van corona.

**** 98 van de 115 AED's zijn 24/7 beschikbaar

Beleidsdoelen (gezondheid)									
Inwoners voelen zich mentaal gezonder	Begroot 2026	Begroot 2025							
Aantal uitgevoerde trainingen rondom signaleren dementie	18	18							Alzheimer groep Twenterand
Aantal partners dat meewerkt aan de ketenaanpak mentale gezondheid	8	8							Interne systemen
Warme bemiddelingen van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt naar zinvolle daginvulling	25	20							IVT/Zorgsaam
Aantal uitgevoerde trainingen voor professionals en organisaties uit de sociale basis rondom positieve gezondheid	3	3							Evenmens
Aantal meldingen eenzame Twenteranders gedaan bij het Signaalpunt	35	25							Signaalpunt
% opgepakte meldingen n.a.v. melding bij het Signaalpunt	100%	100%							Signaalpunt
Aantal casussen van het scheidingspunt	30	30							Scheidingspunt (Inclusio)
Inwoners voelen zich mentaal gezonder - Lange termijn effecten vanuit de GGD monitor *	Begroot 2028	Begroot 2028	2022/ 2023						
Het percentage jongeren dat psychische klachten ervaart	25%	25%		29%					GGD monitor - Jeugd
Het percentage jongeren dat aangeeft sterk eenzaam te zijn	3%	3%		8%					GGD monitor - Jeugd
Het percentage jongeren dat het makkelijk vindt om met stressvolle situaties om te gaan	45%	45%		39%					GGD monitor - Jeugd
Het percentage volwassenen/ouderen dat psychische klachten ervaart	10%	10%		14%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Het percentage volwassenen/ouderen dat aangeeft sterk eenzaam te zijn	18%	18%		23%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Het percentage volwassenen/ouderen dat veerkrachtig is	90%	90%		84%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Meer inwoners hebben een gezondere leefstijl	Begroot 2026	Begroot 2025							
Aantal gefaciliteerde programma's voor mensen met een beperking, mensen met lage basisvaardigheden, mensen met financiële uitdagingen en	6	8							Interne systemen

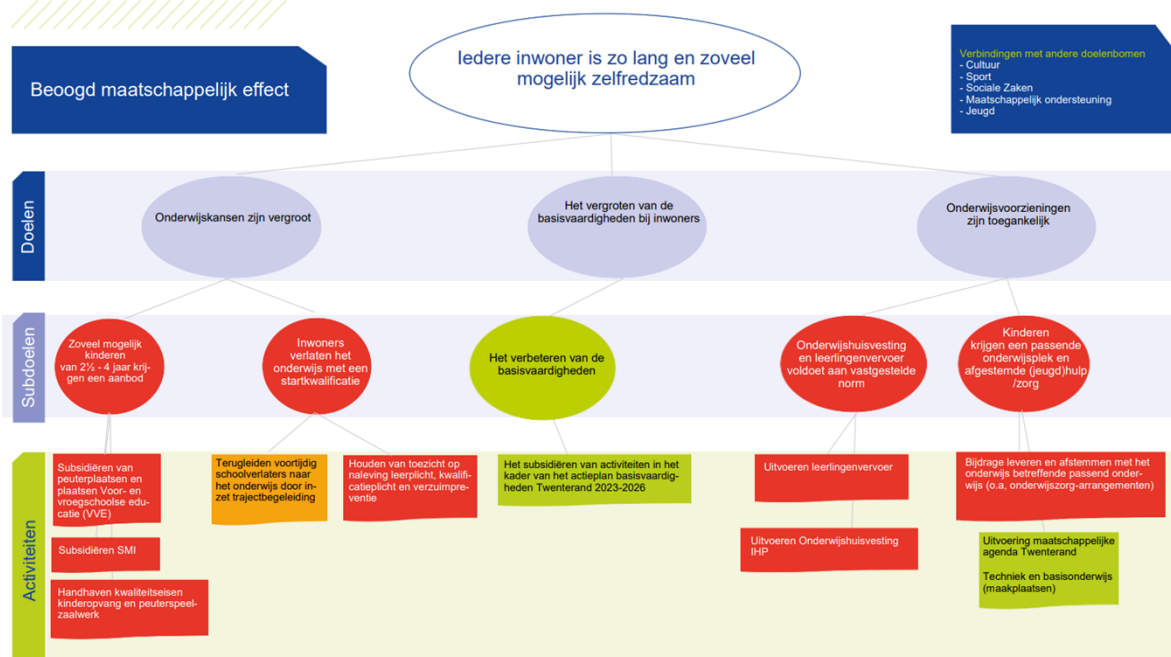
Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
jongeren rondom bewustwording en het aanleren van gezonde gewoonten									
Een rookvrij college van B&W en gemeenteraad	X- komt te vervallen	Ja							Interne systemen
Aantal sportverenigingen die actief betrokken zijn bij de aanpak van sociale opgaven	12	10							Interne systemen
Aantal culturele organisaties die actief betrokken zijn bij de aanpak van sociale opgaven	8	6							Interne systemen
Meer inwoners hebben een gezondere levensstijl - Lange termijn effecten vanuit de GGD monitor *	Begroot 2028	Begroot 2028	2022/ 2023						
Percentage jongeren dat voldoet aan de bewegingsrichtlijn	25%	25%		12%					GGD monitor - Jeugd
Percentage jongeren dat elke dag ontbijt	60%	60%		49%					GGD monitor - Jeugd
Percentage jongeren dat wekelijks rookt	10%	10%		14%					GGD monitor - Jeugd
Percentage volwassenen/ouderen dat voldoet aan de bewegingsrichtlijn	55%	55%		47%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Percentage volwassenen/ouderen dat drugs gebruikt	1%	1%		2%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Percentage volwassenen/ouderen dat rookt	15%	15%		18%					GGD monitor - Volwassenen/ouderen
Meer inzetten op en stimuleren van een gezondere leefomgeving	Begroot 2026	Begroot 2025							
Gemiddelde afstand inzetbare AED's t.o.v. reanimatielocatie (meters)	500	500							Hartslagnu.nl
Aantal burgerhulpverleners	1.100	1.000							Hartslagnu.nl
Aantal betrokken inwoners/ervaringsdeskundigen bij maatschappelijke opgaven	100	50							Interne systemen
Aantal rookvrije zones	25	20							Rookvrije generatie

* Het effect van preventieve beleidskeuzes is vaak pas zichtbaar na langere tijd. Om die reden hebben we alvast een aantal indicatoren opgenomen die naar verwachting in het voorjaar van 2028 een reëel beeld schetsen van de effecten van ons beleid

Doelenboom Onderwijs

Doelenboom

Onderwijs | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect

Iedere inwoner is zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doelen

Onderwijskansen zijn vergroot

De gemeente Twenterand heeft als doel de onderwijskansen te vergroten. Wij doen dit door in een vroeg stadium achterstanden en problemen te signaleren en hierop tijdig te anticiperen. Hiermee wordt beoogd dat alle kinderen een kansrijke start hebben in het onderwijs. Tevens hopen we met preventieve inzet in de toekomst minder vaak jeugdhulpvoorzieningen in te zetten. Belang is hierin een goede doorgaande lijn van kinderwens tot onderwijs.

Het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners

De gemeente Twenterand heeft als doel de basisvaardigheden van inwoners te vergroten. Basisvaardigheden zijn competenties die inwoners nodig hebben om effectief te functioneren in de samenleving, hierbij kan gedacht worden aan lezen, rekenen, schrijven en digitale vaardigheden. Als inwoners verminderde basisvaardigheden hebben, kunnen zij minder goed functioneren in de samenleving, thuis en op het werk. Door het vergroten van de basisvaardigheden bij inwoners wordt de zelfredzaamheid bevorderd.

Onderwijsvoorzieningen zijn toegankelijk

De voorzieningen voor onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoen aan de normen die in de lokale verordeningen zijn vastgelegd. Tevens zorgt de gemeente in specifieke gevallen voor extra ondersteuning als de gemeente hiervoor verantwoordelijk is.

Subdoel: Inwoners verlaten het onderwijs met een startkwalificatie

Activiteiten

- **Houden van toezicht op naleving leerplicht, kwalificatieplicht en verzuimpreventie**

Van school naar duurzaam werk – Verankering Leerrecht (Landelijke ontwikkelingen)

In 2026 zal het wetsvoorstel 'Van school naar duurzaam werk' in werking treden. Dit voorstel biedt scholen, Doorstroompunten (voorheen bekend als Regionaal Meld- en Coördinatiepunten) en gemeenten meer mogelijkheden om jongeren tot 27 jaar te ondersteunen. Het richt zich specifiek op de overgang van school naar werk en het behoud van werk. Concreet betekent dit onder andere een verruiming van de doelgroep. Regionaal wordt via de Twentse Belofte geïnventariseerd wat de impact hiervan is voor de regio, en subregionaal wordt onderzocht welke aanpassingen nodig zijn. Indien nodig komen wij als college bij u als raad terug met nadere informatie.

Daarnaast wordt in 2026 mogelijk ook het initiatiefvoorstel voor de verankering van het leerrecht vastgesteld. Dit wetsvoorstel beoogt de verankering van het leerrecht in de Leerplichtwet 1969 en andere onderwijswetten. Er wordt ruimte gecreëerd voor flexibele onderwijsvormen, zodat onderwijs beter aansluit bij de behoeften van leerlingen. Ook worden de verantwoordelijkheden van ouders, scholen en gemeenten duidelijker gedefinieerd en beter op elkaar afgestemd. De verankering van het leerrecht kan leiden tot extra taken voor onze leerplichtambtenaren, die in de toekomst tevens leerrechtambtenaren zullen zijn. Ook hierover komen wij, indien nodig, bij u als raad terug.

Regionale leerplichtambtenaar NT2

Door de regiogemeenten is ingestemd met het aanstellen van een subregionale leerplichtambtenaar NT-2 gedurende de pilotperiode van 2 jaar. Door toename van ontheemden (asielzoekers/statushouders en Oekraïners) in het onderwijs zien de lokale leerplichtambtenaren een behoorlijke toename van werkdruk. Deze leerlingen hebben allemaal een gezamenlijk kenmerk, namelijk ze gaan of naar PO Het Palet (locatie Almelo of Rijssen) of naar VO ISK Erasmus, locatie Almelo. Vanuit het onderwijs en de regionale leerplichtambtenaren wordt sterk aangedrongen op een eenduidige leerplichtbenadering van deze doelgroep, met name vanwege taalproblemen en culturele achtergronden. De pilot is gepland tot het einde van het schooljaar 2025–2026, wat betekent dat er nog één jaar resteert. Vanwege een tijdelijke wijziging in de personele bezetting is de vraag over een eventuele voortijdige beëindiging van de pilot versneld op tafel gekomen. Met de huidige capaciteit is voortzetting tot november 2025 haalbaar. In april 2026 zal binnen de subregio opnieuw overleg plaatsvinden over de voortzetting van de pilot en de mogelijke vorm die deze zou kunnen aannemen. Tegen die tijd is er naar verwachting meer duidelijkheid over eventuele AMV-locaties en het aantal DUO-meldingen over het schooljaar 2025–2026. Op basis van die informatie kan er een onderbouwde beslissing genomen worden over het al dan niet voortzetten van de inzet van een regionale leerplichtambtenaar NT2.

Voorstel borging en uitbreiding extra leerplichtambtenaar

De raad heeft tijdelijk extra middelen beschikbaar gesteld voor leerplicht, met een nadrukkelijke focus op preventieve werkzaamheden. Uit de evaluatie blijkt dat deze investering goed aansluit bij de doelen van de motie: het voorkomen van zwaardere problematiek en het versterken van preventieve en laagdrempelige hulpverlening. Door de grotere zichtbaarheid en inzetbaarheid van leerplichtambtenaren kunnen passende interventies sneller worden ingezet. Dit bevordert de aanwezigheid op school en draagt bij aan de ontwikkeling van jongeren.

Als gevolg van de bespreking van de evaluatie Motie uitbreiding leerplicht en leerlingenvervoer in het debat van 9 september jl. is aangegeven dat binnen het college besproken zou worden om extra formatie voor leerplicht op te nemen in de primaire begroting 2026. Aangezien in 2026 er al 24 uur incidenteel beschikbaar is vanuit de motie, wordt er voorgesteld om in 2026 leerplicht structureel uit te breiden met 13 uur per week. Dit kost €35.000 voor 2026. Vanaf 2027 stellen we voor om de uren leerplicht uit te breiden met 37 uur structureel à €99.000. De uitbreiding met 37 uur is daarmee een noodzakelijke minimale stap om de basis op orde te brengen en voorbereid te zijn op verwachte veranderingen. In 2027 kan, mede in het licht van de verankering van het leerrecht en de mogelijke uitbreiding van taken en rekening houdend met werklastverzwarende maatregelen die specifiek in Twenterand van toepassing zijn nader gekeken worden wat nodig is.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Borging en uitbreiding extra leerplichtambtenaar, 13 uur uitbreiding in 2026, 37 uur structureel voor 2027 en verder (2027 = €99.000, 2028 = €104.000, 2029 = €109.500)	s	€ 35.000	n

Subdoel: Onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer voldoet aan vastgestelde norm

Activiteiten

- **Uitvoeren Onderwijshuisvesting IHP**

Op het gebied van huisvesting zijn er diverse ontwikkelingen, zoals het wetsvoorstel planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting, doorvertaling van het IHP, de nieuwbouw van de Oranjeschool en het groeiende leerlingaantal van SBO de Sleutel. Hieronder worden ze puntsgewijs toegelicht.

Onderwijshuisvesting – wetsvoorstel

Op 29 januari 2025 is het wetsvoorstel voor een planmatige en doelmatige aanpak van onderwijshuisvesting naar de Tweede Kamer gestuurd. Er worden geen nieuwe eisen gesteld aan de kwaliteit van schoolgebouwen; dit valt onder algemene bouwregelgeving. De invoering van de wet wordt nu halverwege 2026 verwacht, later dan de eerder gecommuniceerde datum van 1 augustus 2025. De wetgeving stelt onder andere een Integraal Huisvestingsplan (IHP) verplicht. Het Integraal Huisvestingsplan gemeente Twenterand 2023-2039 biedt een leidraad voor mogelijke investeringen die tot en met 2039 mogelijk plaatsvinden. De gemeente Twenterand is momenteel in afwachting van de wetwijziging en de modelverordening, deze worden halverwege 2025 verwacht. Een wijziging ten opzichte van de huidige situatie is dat de gemeenten verantwoordelijk worden voor levensduur verlengende renovatie van schoolgebouwen. Het doel van deze renovaties is om de levensduur en geschiktheid van het gebouw, of een deel daarvan, met minimaal 25 jaar te verlengen. Deze verlenging moet specifiek ten goede komen aan het gebruik voor onderwijs. Naast het Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderzoekt de gemeente tevens hoe het onderwijsvastgoed, met bijbehorende nieuwe eisen, het beste beheerd kan worden. Waar nodig wachten we op het wetsvoorstel om hier op de juiste wijze op te kunnen anticiperen. Indien nodig, komen we hierover terug bij de raad.

Leerling prognoses

Binnen het onderwijs worden momenteel geen algemene kosten geraamd. Dit leidt structureel tot overschrijdingen bij verplichte uitgaven, zoals leerling prognoses (die eens per twee jaar noodzakelijk zijn) en andere kosten die stijgen of extern worden opgelegd. Zonder structurele financiën voor algemene kosten is het lastig om binnen het beschikbare budget te blijven. Daarom wordt voorgesteld om het budget op dit punt structureel te verhogen á € 6.150. Dit ligt in lijn met de berap 2025.

Temporiseren doorontwikkeling IHP

Gezien alle wettelijke ontwikkelingen op onderwijshuisvesting is de ambitie vooral om de huidige lopende huisvestingsvragen, goed beheer van de voorraad en regelgeving in 2026. Verdere doorontwikkeling van het IHP wordt getemporiseerd, mede omdat nu is afgesproken dat de scholen vanuit hun verantwoordelijkheid kijken naar een scholenplan om bestuuroverstijgend te kunnen kijken naar het onderwijsvastgoed.

Er wordt gekeken hoe onderwijsvastgoed beheerd en onderhouden moet worden, waarbij gemeente en onderwijs ieder hun eigen verantwoordelijkheid pakt. Waarbij tevens een relatie wordt gelegd met duurzaamheidseisen.

SBO de Sleutel

Het leerlingenaantal van SBO de Sleutel is de afgelopen jaren aanzienlijk gegroeid. Deze groei is structureel van aard en wordt verklaard doordat Twenterandse leerlingen die voorheen naar het speciaal onderwijs (SO) gingen, nu instromen bij de Sleutel. De school streeft ernaar om alle Twenterandse leerlingen zo thuisnabij mogelijk onderwijs te bieden, zodat zij zoveel mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven.

Het schoolbestuur heeft gevraagd mee te denken over de rol van de Sleutel binnen het onderwijslandschap. Daarbij komen zowel een huisvestingsvraag als een jeugdhulpvraag naar voren. Door de structurele toename van het aantal leerlingen is er behoefte aan extra vierkante meters. In 2025 is een haalbaarheidsonderzoek gestart naar uitbreiding op de locatie Stobbelaan 63. Dit onderzoek is inmiddels afgerond en heeft geleid tot drie mogelijke uitbreidingsvarianten, met investeringskosten tot ca. € 930.000. Vooralsnog lijkt één van deze varianten het beste aan te sluiten bij de brede school-gedachte. Een nadere onderbouwing voor de verbouwing en gemeentelijke dekking volgt nog middels een apart raadsvoorstel. Naar verwachting wordt uiterlijk op 1 februari 2026 een formele aanvraag voor uitbreiding ingediend.

Oranjeschool

Naast bovenstaande wordt u als raad tevens separaat op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rondom de Oranjeschool.

• Uitvoeren leerlingenvervoer

Per 1 augustus 2024 is het nieuwe contract voor het doelgroepenvervoer van kracht. De start van het afgelopen schooljaar is onrustig verlopen, wat begrijpelijkerwijs tot zorgen heeft geleid bij ouders, leerlingen en scholen. Met het nieuwe contract en de gemaakte afspraken kijken we met vertrouwen uit naar het komende schooljaar en 2026, waarin we verwachten dat de uitvoering merkbaar verbetert. Daarnaast treedt een nieuwe verordening in werking. Hierin blijven we sturen op het vergroten van de zelfstandigheid van leerlingen, onder andere door het opstellen van meer persoonlijke vervoersplannen. Op deze manier willen we het vervoer beter laten aansluiten op de individuele behoeften en ontwikkeling van de leerling.

Subdoel: Kinderen krijgen een passende onderwijsplek en afgestemde (jeugd)hulp/zorg

Activiteiten

• Bijdrage leveren en afstemmen met het onderwijs betreffende passend onderwijs

De gemeente Twenterand werkt samen met de omliggende gemeenten binnen Twente (via de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente) en de subregio aan het versterken van de ondersteuning voor jeugdigen in het speciaal (basis)onderwijs. In gezamenlijk overleg wordt verkend hoe deze ondersteuning op een meer collectieve, preventieve en duurzame wijze vorm kan krijgen, met oog voor de diversiteit en ontwikkelbehoeften van alle betrokken kinderen en jongeren. In de afgelopen jaren zijn diverse pilots uitgevoerd die waardevolle inzichten hebben opgeleverd. De resultaten zijn positief en het is nu tijd om deze werkwijzen structureel te verankeren. De voorgestelde aanpak richt zich op het versterken van preventie en het efficiënter inzetten van beschikbare middelen. Deze aanpak wordt in nauwe samenwerking met de subregio verder verkend. In 2025 wordt onderzocht hoe wenselijk en haalbaar het is om de huidige werkwijzen op te schalen naar alle instellingen voor speciaal (basis)onderwijs binnen de subregio. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de ervaringen van leerlingen, ouders en (onderwijs)professionals. Het betreft een andere wijze van financiering van ondersteuning, waardoor het niet kostenverzwarend is. Daarnaast doet de gemeente Twenterand vanaf het nieuwe schooljaar in 2025 mee aan de Jeugdhulp Teams voor speciaal onderwijs scholen in de gemeente Hengelo. Hierbij moet benoemd worden dat de gemeente Twenterand alleen betaalt voor haar eigen inwoners. Ook deze aanpak beoogt een andere inzet van jeugdhulp, met als doel een kostenneutrale uitvoering door een efficiëntere inzet en meer preventie, wat kan leiden tot besparingen.

Metingen

Beleidsdoelen	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Basisvaardigheden zijn vergroot									
Aantal peuters dat wordt bereikt (zowel reguliere peuters als doelgroeppeuters (VVE))	450	500	520	553	506	452	418	313	Opgave instellingen
Aantal cursisten die een taal cursus volgen bij het ROC	40	50	38	39	58	42	38	40	ROC
Aantal cursisten aangemeld via Taalpunt**	200	200	250	239	58	18	31	90	Taalpunt
Aantal leerlingen leerlingenvervoer *	385	370	370	368	333	366	298	282	Interne systemen

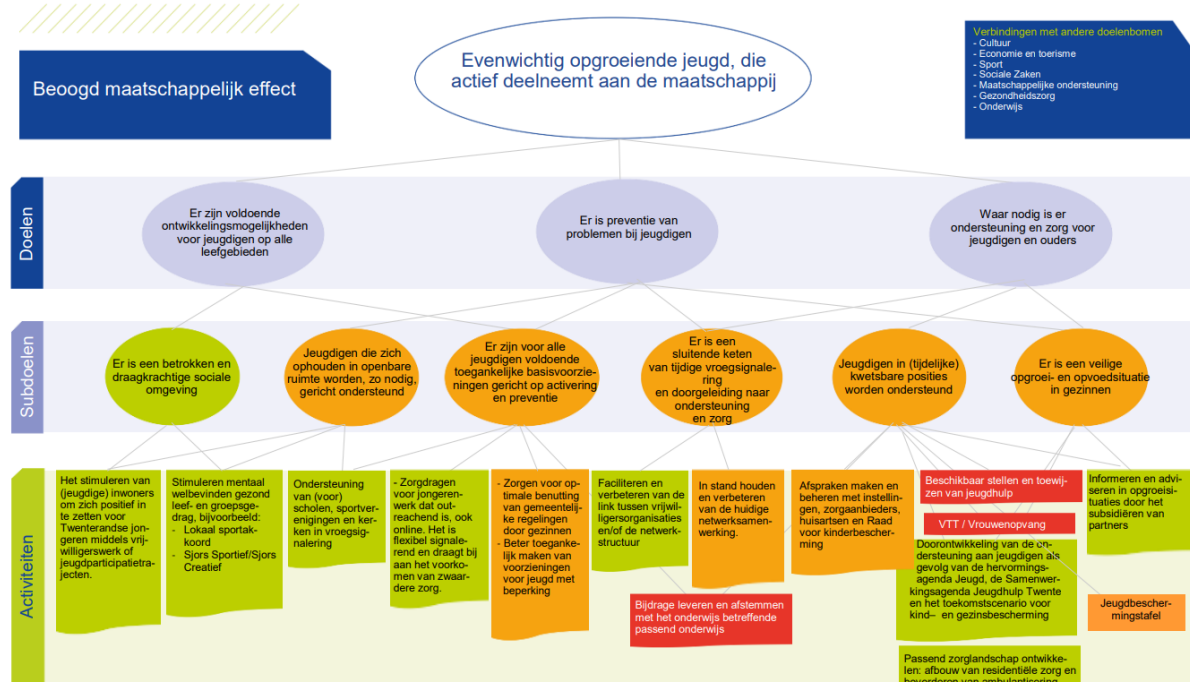
* De gerealiseerde cijfers vanaf 2023 is de peildatum 1-4 van dat jaar.

** Het aantal aangemelde cursisten bij het Taalpunt is afhankelijk van de borging van de avondschool. In de huidige prognose is rekening gehouden met de borging.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Jeugd

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij

Doelen

Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor jeugdigen op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Er is preventie van problemen bij jeugdigen

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroevragen uitgroeien tot zorgvragen.

Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien mogelijk te maken of te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Met deze verantwoordelijkheden heeft de gemeente meer instrumenten in handen om hierop te sturen.

Subdoel: Er zijn voor alle jeugdigen voldoende toegankelijke basisvoorzieningen gericht op activering en preventie

Activiteiten

- Zorgdragen voor jongerenwerk dat outreachend is, ook online. Het is flexibel signalerend en draag bij aan het voorkomen van zwaardere zorg.

Implementeren inkoop jongerenwerk

Op 31 december 2025 loopt de huidige subsidie voor het jongerenwerk af. In de loop van 2025 start de gemeente met het proces voor een nieuwe aanbesteding, met als doel om vanaf 1 januari 2026 een vernieuwde invulling te geven aan het jongerenwerk.

In de nieuwe inkoopprocedure zal specifieke aandacht worden besteed aan het outreachend jongerenwerk. De gemeente zal in 2026, waar nodig, actief sturing geven aan de uitvoering hiervan via de gekozen inkoopconstructie. Hiermee willen we inspelen op de veranderende behoeften van jongeren en zorgen voor een effectieve en toegankelijke ondersteuning.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Meerkosten geïndiceerde jeugdhulp

In aanvulling op de tekst van de kadernota (zie het hoofdstuk verwerkte besluiten elders in deze begroting) en de berap 2025 doen wij in deze alinea een actueel verslag van de stand van zaken en wat dit betekent voor de begroting 2026.

De stijging van kosten voor geïndiceerde jeugdhulp behoeven blijvende aandacht. Voortvloeiend uit de jaarrekening 2024 en kadernota 2026 zijn analyses gemaakt om de stijging te verklaren. Deze analyses zijn gedaan op basis van trendontwikkelingen, effecten vanuit de nieuwe inkoop (oude versus nieuwe contracten op cliëntniveau) en analyses op zorgduur en -aantallen. Op basis van deze analyses en onderbouwing is binnen de kadernota 2026 een aanvullende raming van €900.000 gevraagd. Dit aanvullend op het eerdergenoemde effect van € 600.000 uit de jaarrekening 2024. Deze bedragen werden veroorzaakt door enerzijds (deels) incidentele dure indicaties en crisiszorg, en anderzijds de effecten van toegenomen problematiek, intensievere en langdurige trajecten, mede onder invloed van wachtlijsten bij zowel aanbieders als verwijzers. Eveneens zijn gemeenten gebonden aan reële tarieven. Er is sprake van stijging in de kosten en daardoor tarieven onder invloed van factoren als personeel(stekorten), wachtlijsten en kleinschaligheid en ombouw residentieel verblijf/JeugdzorgPlus. Beide bedragen zijn bij de kadernota 2026 goedgekeurd.

De afgelopen periode heeft zich gekenmerkt door nog meer verdiepende analyses. Tevens kunnen de aannames die in de prognose gedaan zijn steeds verder verrijkt worden met de daadwerkelijke kosten op basis van de data over de afgelopen maanden. Deze aanvullende data bevestigen het beeld dat reeds is beschreven in de kadernota 2026.

Daar waar Twenterand als eerste gemeente in de regio Twente de kostenstijging signaleerde ontvangen wij in toenemende mate signalen dat ook andere gemeenten geconfronteerd worden met eenzelfde trend. Afstemming over de analyses tussen gemeenten komt op gang en bevestigt tot op heden de eerder gesignaleerde oorzaken. Daar waar we in de kadernota 2026 gekozen hebben voor een midden scenario in de bandbreedte van de kostenstijging, blijkt dat de feitelijke situatie vraagt om een aanvullend budget.

In de berap 2025 zijn diverse beheersmaatregelen genoemd welke in gang zijn gezet. Deze beheersmaatregelen dragen samen bij aan de monitoring en het in beeld brengen van de jeugdhulp. Het uiteindelijke doel hiervan is kostenbeheersing en daarbij mogelijk een kostenverlaging.

Aan de inkomstenkant zijn er in de meicirculaire 2025 extra middelen toegekend in het kader van de jeugdhulp. Voor de toelichting verwijzen we naar het hoofdstuk bedrijfsvoering en de raadsbrief over de meicirculaire 2025.

In aanvulling op de kadernota en onder verwijzing naar de berap is voor 2026 een bedrag van €802.000 opgenomen om de kosten van Jeugdhulp te kunnen dekken.

- VTT

Duurzame doorontwikkeling Veilig Thuis Twente

Het aantal meldingen bij Veilig Thuis Twente (VTT) heeft de afgelopen jaren steeds een stijgende lijn laten zien. Om te voorkomen dat we in een cyclus blijven zitten dat de meldingen toenemen en er extra middelen moeten worden ingezet om de wachttijden te beheersen, is er de wens om tot een toekomstbestendige oplossing te komen met VTT. Tot nu toe was de inzet vooral gericht op het primaire proces van VTT en het beheersen van de doorlooptijden. In 2024 is een onderzoek gedaan met een bredere focus op alle taken van VTT binnen de aanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling en de samenwerking in de keten. Uit het onderzoek volgt een nieuwe ontwikkelrichting die past binnen de richting van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda jeugd. Deze wordt in gezamenlijkheid opgepakt met de uitkomsten van de kerntakendiscussie bij Samen Twente.

Uit de kerntakendiscussie is naar voren gekomen dat (VTT) haar werkzaamheden op het wettelijk minimum blijft uitvoeren. Een belangrijke nieuwe ontwikkeling is het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Hoewel de landelijke Veilig Thuis-organisaties hebben aangegeven zich uit dit traject terug te trekken, heeft VTT uitgesproken waar mogelijk aan te willen sluiten en actief samen te werken binnen de regio.

Vroegsignaleringsoverleg

Een andere relevante ontwikkeling is het Vroegsignaleringsoverleg. Gemeenten in Twente willen actiever inzetten op tijdige signalering en preventie. Er wordt momenteel onderzocht hoe dit het beste vorm kan krijgen. Het gaat hierbij om politiemeldingen van lichtere incidenten, waarbij vroegtijdige melding kan helpen om passende ondersteuning te bieden. Volgens de huidige wet- en regelgeving moeten deze meldingen bij VTT worden gedaan, wat leidt tot een hoge werklast bij VTT. Er wordt daarom verkend of er alternatieve routes mogelijk zijn die beter aansluiten bij de aard van deze signalen en de gewenste preventieve aanpak.

Subdoel: Er is een veilige opgroei- en opvoedsituatie in gezinnen

.

Activiteiten

- Passend zorglandschap ontwikkelen: afbouw en van residentiele zorg en bevorderen van ambulantisering

Effecten inkoop Jeugdhulp 2025

De inkoop Jeugdhulp voor 2025 is afgerond. Voor de inkoop van gezinshuizen loopt momenteel nog een vervolgtraject. Dit kan financiële effecten hebben. De strategische uitgangspunten van de inkoop zijn financieel merkbaar. Een belangrijk uitgangspunt bij deze inkoop is dat jeugdigen zoveel mogelijk in hun eigen gezinssituatie blijven. Als dat niet mogelijk is, wordt gestreefd naar kleinschalige woonvormen die zoveel mogelijk lijken op een huiselijke omgeving. Dit sluit aan bij landelijke doelstellingen.

Vanuit deze visie vindt er een transformatie plaats binnen het zorglandschap: van grootschalige naar kleinschalige residentiële zorg, en een geleidelijke afbouw van Jeugdzorg Plus. Deze beweging brengt hogere kosten met zich mee. Om deze kosten beheersbaar te houden, wordt ingezet op het verminderen van verblijf en het stimuleren van ambulante alternatieven. Het is daarom van groot belang om deze ontwikkelingen nauwgezet te monitoren. Zo kunnen we tijdig bijsturen waar nodig en de financiële impact beheersen.

Landelijke inkoop Jeugdzorg

De VNG maakt namens gemeenten afspraken met aanbieders van essentiële landelijke jeugdzorg, zoals academische jeugd psychiatrie en specialistische GGZ voor slecht horende jeugdigen. Hoewel het gebruik van deze voorzieningen zeer beperkt is voor Twenterand, blijft landelijke beschikbaarheid belangrijk. Het huidige mandaat loopt tot 2025. Verlenging van het contract is mogelijk, door de VNG is voorgesteld om het mandaat te verlengen en hiermee is ingestemd. Het verlengde contract kan financiële gevolgen met zich mee brengen.

Continuïteit cruciale jeugdhulp

Binnen het huidige onrustige jeugdhulp- zorglandschap zien we dat de continuïteit van cruciale jeugdhulp bij een aantal grote aanbieders in gevaar komt. Redenen hiervan zijn divers en oorzaken niet eenvoudig te verhelpen. De risico's op discontinuïteit van cruciale jeugdhulp moeten zoveel mogelijk beperkt worden in het belang van de jeugdigen en hun verzorgers. Wanneer in 2026 continuïteitsrisico's ontstaan of voortduren, is het van belang om deze vroegtijdig te signaleren en om ze te beheersen wanneer de ernst ervan toeneemt. Daar waar nodig en mogelijk dienen passende, objectieve en weloverwogen besluiten genomen te worden over het al dan niet (financieel) ondersteunen van cruciale jeugdhulpaanbieders.

Regionaal Expertise Team

In het kader van de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg zijn gemeenten verplicht een regionaal expertteam (RET) op te richten. Voor de financiering hiervan is momenteel een specifieke uitkering (SPUK) beschikbaar, die loopt tot en met 2026. Tot die tijd brengt dit geen extra kosten met zich mee. Vanaf 2027 bestaat de mogelijkheid dat deze SPUK vervalt. Aangezien het opzetten en in stand houden van een RET wettelijk verplicht blijft, kunnen de kosten vanaf 2027 verschuiven naar de Twentse gemeenten. Overigens wordt eraan gedacht om het RET te positioneren bij SamenTwente.

- [Doorontwikkeling van de ondersteuning aan jeugdigen als gevolg van de hervormingsagenda Jeugd, de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente en het toekomstscenario voor kind- en gezinsbescherming](#)

In de kadernota onder Hervormingsagenda jeugd uitgebreid beschreven de ontwikkelingen die worden vormgegeven vanuit de Bestuursopdracht Toegang. De Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming geeft aan gemeenten de opgave om 'stevige lokale teams' vorm te geven. Onder de verwerkte besluiten in deze begroting vindt u deze tekst. Onder deze doelenboom een aanvullende actualisatie.

De eerste uitwerking van de bestuursopdracht is beschreven in de Rapportage Kwartiermakersfase Toegang van mei 2025. Hierop volgend wordt momenteel de uitwerking verfijnd en daarna zal deze manier van kijken samen met alle betrokkenen (zoals inwoners (jongeren én volwassenen), trekkers van dorps-activiteiten in het dagelijks leven waarin de doe-kracht al volop wordt benut, scholen, verenigingen, werkgevers, aanbieders van (informele) zorg en ondersteuning) verder besproken en uitgewerkt. Hierbij wordt ook aangegeven hoe de uitvoering van wettelijke gemeentelijke taken hierin vorm krijgt: hoe voert de gemeente regie op deze taken én op de kanteling die hier is geschetst? De nieuwe regeling met betrekking tot subsidies en inkoop is daarbij een belangrijk regie-instrument en daaraan wordt nu parallel al gewerkt. De middelen voor deze grote beleidsontwikkelingsopgave zoeken wij gezien de samenhang enerzijds binnen de reeds door de raad beschikbaar gestelde inkoop-/subsidiemiddelen (het wordt onderdeel van de aanbestedingsdocumenten) en anderzijds (wat buiten scope van inkoop valt en nu de reserve sociaal domein niet meer bestaat per 2026) middels onttrekking uit de reserve beleidsontwikkeling (€ 140.000) zodat we dit complexe traject goed kunnen implementeren en communiceren. De raad wordt periodiek over de voortgang van deze opgave geïnformeerd en uiteraard wanneer besluitvorming aan de orde is in positie gebracht.

Voorstel	i/s	Financieel	v/n
Project Toegang	i	€140.000	n

Metingen en verplichte indicatoren

Beleidsindicatoren	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen									
Aantal activiteiten dat door jongeren zelf wordt georganiseerd bij St. Zorgsaam Twenterand (SZST)	Vervalt	Vervalt	-	-	66	100	42	56	Stichting ZorgSaam Twenterand (SZT)
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders									
Aantal bezoekers CJG Loket	Vervalt	Vervalt	30	-	48	21	34	64	SZT
Aantal Bezoekers website Loes.nl	410000	350000	400.000	-	514.907	326.273	364.556	337.134	SZT/GGD
Aantal uitgevoerde trajecten BOR	Vervalt	Vervalt	0***	2	4	3	3	5	Humanitas
Aantal uitgevoerde trajecten Homestart	Vervalt	Vervalt	0***	1	3	0	1	2	Humanitas
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg									
Aantal jongeren gemeld in het zorgnetwerk door SZT	Vervalt	Vervalt	31	-	152	125	74	46	SZT
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund									
Aantal individuele coaching plannen door SZT	Vervalt	Vervalt	110	-	38	28	17	20	SZT
Aantal jeugdige/jongvolwassen vrijwilligers dat betrokken is bij het jongerenwerk van SZT	Vervalt/aanbesteding dus onduidelijk of SZT het nog gaat doen	250	58****	-	136	157	24	108	SZT
Een overzicht van vrij toegankelijke voorzieningen per kern.	Vervalt	Vervalt	gereed	1	1	1	1	1	
Totaal aantal jeugdhulpvoorzieningen	Vervalt	Vervalt	971	nvt	1.144	1.040	1.292	717	Interne systemen
totaal aantal jeugdigen uniek	Vervalt	Vervalt	620	nvt	689	661	733	-	Interne systemen
Er is een expertisecentrum duurzame gezinsvormen gerealiseerd	Vervalt	Vervalt	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee		
er is een regionaal meldpunt (overboyproblematiek / mensenhandel Twente gerealiseerd	Vervalt	Vervalt	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee		
De vier jeugdwelzijnorganisaties zijn betrokken bij herpositionering jongerenwerk hebben gezamenlijke werkafspraken gemaakt *	Vervalt	Vervalt	n.v.t.	n.v.t.	Nee	Nee	Ja		
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund									
Totaal aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen*	Vervalt	Vervalt	1039	1020	1048	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met verblijf **	Vervalt	Vervalt	193	138	149	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met ambulante zorg **	Vervalt	Vervalt	961	910	935	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met een maatregel (ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing) **	Vervalt	Vervalt	136	116	136	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke gezinnen/ jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via gezinswerk *****	Vervalt	Vervalt	87						Inclusio

*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Jeugdigen kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

*** Op verzoek van organisatie is deze subsidierelatie ontbonden.

**** Dit aantal is exclusief niet gemeentelijk gefinancierde activiteiten

***** Het gaat hierbij om het aantal casussen, waarbij zowel de nog actief zijnde casussen die zijn gestart in eerdere jaren en nieuwe casussen in 2024 zijn meegenomen

Vernieuwde beleidsindicatoren	Begroot 2026	Begroot 2025
-------------------------------	--------------	--------------

Beleidsindicatoren	Begroot 2026	Begroot 2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	Bron
Voor alle jeugdigen zijn er voldoende en toegankelijke voorzieningen									
Aantal individuele trajecten Jongerenwerk	X vervalt	90							ZorgSaam
Aantal groepsgerichte trajecten Jongerenwerk	X vervalt	30							ZorgSaam
Er is een onafhankelijk ervarings- en tevredenheidsonderzoek onder meerdere doelgroepen van het Jongerenwerk uitgevoerd	Ja	Ja							ZorgSaam
Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders									
Aantal gezinnen dat ondersteund is door lichte kortdurende opvoedondersteuning	30	30							ZorgSaam
Aantal gezinnen dat ondersteund is door de medewerker Kansrijke Start	25	25							ZorgSaam
Totaal aantal gekoppelde gezinsvrijwilligers door Evenmens	8	8							Evenmens
Er is een sluitende keten van tijdige vroeg signalering en doorgeleiding naar ondersteuning en zorg									
Aantal verwijzingen van jongerenwerk naar een andere voorliggende voorziening	X vervalt	50							ZorgSaam
Aantal verwijzingen van jongerenwerk naar geïndiceerde zorg	X vervalt	20							ZorgSaam
Kwetsbare jeugd incl. jeugdgroepen wordt/ worden ondersteund									
Totaal aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen*	1065	1060	1050	1020	1048	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met verblijf **	150	145	150	138	149	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met ambulante zorg **	935	940	950	910	935	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen met een maatregel (ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing) **	125	125	140	116	136	-	-	-	Interne systemen
Totaal aantal unieke jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via de POH	380	380							Mediant
Totaal aantal unieke gezinnen/ jeugdigen die ondersteuning hebben gekregen via gezinswerk	75	75							Inclusio

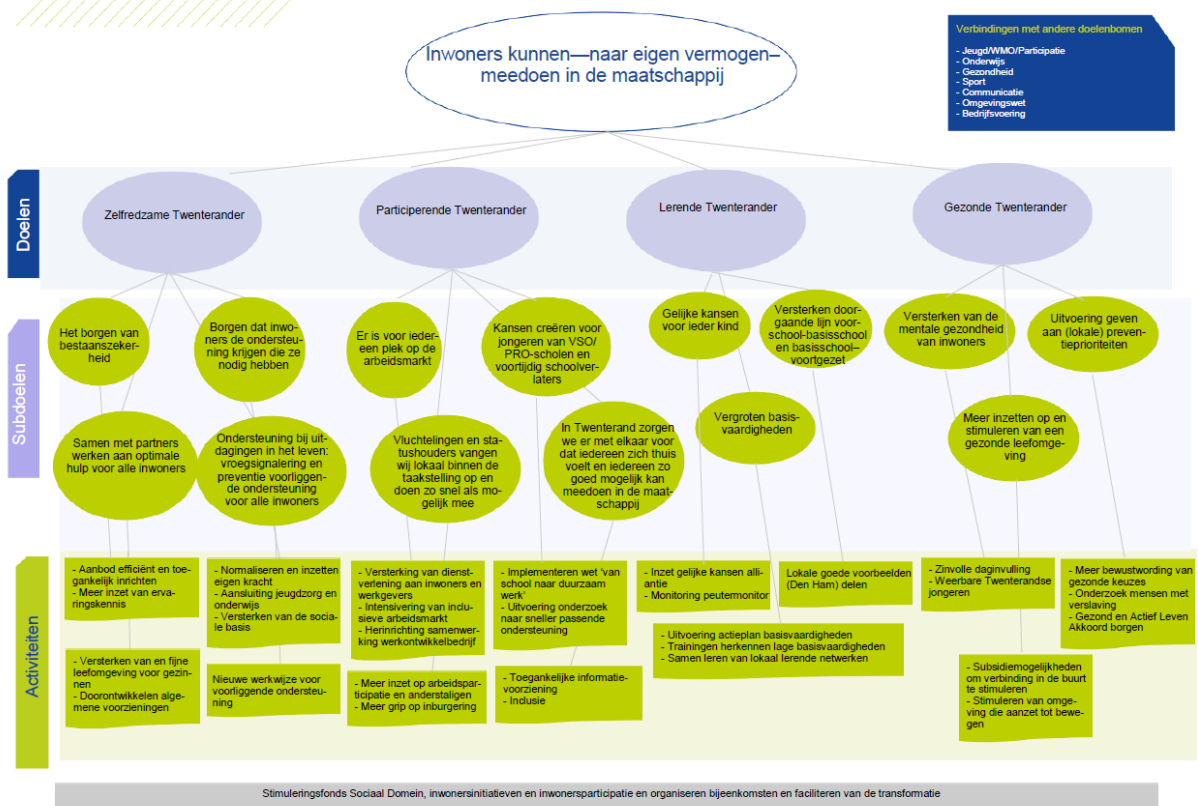
*Dit betreft het aantal unieke BSN's met een lopende indicatie in het aangegeven jaar

** Jeugdigen kunnen meerdere soorten geïndiceerde zorg ontvangen. Om die reden tellen deze indicatoren niet precies op tot het aantal unieke jeugdigen dat geïndiceerde zorg heeft ontvangen

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom Transformatie Sociaal Domein

Doelenboom Ontwikkelprogramma Transformatie Sociaal Domein 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Transformatie Sociaal Domein

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand willen we dat iedereen -naar eigen vermogen- mee kan doen in de samenleving. Gemeente, inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en verenigingen moeten voor elkaar klaar staan en de handen ineenslaan. Om hieraan te werken de komende jaren is het nieuwe sociaal beleid in onze integrale beleidsnota 2023-2026 vastgelegd: overkoepelende doelen voor verschillende levensgebieden worden hierin beschreven. Het bereiken van de doelen gaat aan de hand van verschillende activiteiten, waarvan de invulling samen met betrokkenen wordt gedaan middels de maatschappelijke agenda. De doelenboom Transformatie behelst dus het raamwerk van de maatschappelijke agenda (MAG). De MAG is omvangrijk zoals in de activiteitenlaag in de doelenboom hierboven is weergegeven. De middelen vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) en de middelen uit het stimuleringsfonds worden voornamelijk gebruikt voor uitvoering van de maatschappelijke agenda.

Doelen

Zelfredzame Twenterander

Twenteranders kunnen voorzien in hun bestaan en kunnen meedoen aan de samenleving.

Participerende Twenterander

Twenteranders nemen naar vermogen deel en dragen bij aan de maatschappij.

Lerende Twenterander

Twenteranders krijgen en benutten kansen om zich te (blijven) ontwikkelen.

Gezonde Twenterander

Twenteranders voelen zich gezonder.

Subdoelen

Subdoel: Het borgen van bestaanszekerheid

Twenteranders moeten kunnen voorzien in hun vaste behoeften (wonen, eten en zorg) en moeten kunnen meedoen aan het maatschappelijke leven zoals via sport en cultuur. Hierbij gaat er specifiek aandacht naar minderjarige kinderen, ouderen, nieuwe Twenteranders en werkende armen. Niet omdat deze groepen inwoners belangrijker zijn, wel omdat onder deze groepen armoede hardnekkiger, onzichtbaarder of omvangrijker is. Deze groepen ervaren ook relatief vaker problemen op het gebied van schulden, laaggeletterdheid en gezondheid.

Subdoelen

Subdoel: Borgen dat inwoners de ondersteuning kunnen krijgen die ze nodig hebben

Alle inwoners moeten veilig en prettig opgroeien, zo lang als mogelijk thuis kunnen wonen en iedereen moet naar vermogen mee kunnen doen aan het dagelijkse leven: die ambitie heeft gemeente Twenterand. Onze inwoner die niet op eigen kracht, met behulp van het (sociaal) netwerk of voorliggend veld zijn probleem kan oplossen, wordt de ondersteuning geboden die noodzakelijk is waarbij relevante informatie over dit onderwerp voor iedereen toegankelijk is en de ondersteuning op een financieel verantwoorde manier geboden worden.

Subdoelen

Subdoel: Samen met partners werken aan optimale hulp voor alle inwoners

Door zelf de beleidsregie te houden en concrete doelen te stellen, maar vooral door de uitwerking van de doelen gezamenlijk met partners te doen, wordt er sturing gegeven aan de activiteiten van betrokken organisaties. Samen met hen werken we aan goede, beschikbare en betaalbare hulp om zo vroeg mogelijk en zo dichtbij mogelijk passende ondersteuning te kunnen bieden aan inwoners die vastlopen.

Subdoelen

Subdoel: Ondersteuning bij uitdagingen in het leven: vroegsignalering en preventieve voorliggende ondersteuning voor inwoners

Om vroegtijdig mensen die vastlopen bij uitdagingen in het leven te signaleren, wordt er ingezet vanuit de gemeente op bewustwording en kennisbevordering rond verschillende thema's. Denk hierbij aan goed omgaan met dementie, het signaleren van lage basisvaardigheden en het omgaan met mensen met een licht verstandelijke beperking.

Subdoelen

Subdoel: Er is voor iedereen plek op de arbeidsmarkt

Op basis van maatwerk en vertrouwen wil de gemeente eenieder voor zover als mogelijk begeleiden richting werk, vrijwilligerswerk of het hebben van een dagritme. Dit door onder andere het werk toegankelijk te maken voor iedereen en bovengenoemde zoveel mogelijk op te pakken met reguliere werkgevers.

Subdoelen

Subdoel: Kansen creëren voor jongeren van VSO/PRO-scholen en voortijdig schoolverlaters

In Twenterand willen we alle jongeren een eerlijke kans bieden op een duurzame toekomst. Samen met scholen en werkgevers zorgen we voor begeleiding, maatwerk en duurzame participatie. In 2026 willen we deze jongeren beter bereiken en ondersteunen, met toegankelijke informatie als belangrijk speerpunt.

Subdoelen

Subdoel: Vluchtelingen en statushouders vangen wij lokaal binnen de taakstelling op en doen zo snel als mogelijk mee

De doelstelling van de gemeente Twenterand is te voldoen aan de (wettelijke) taakstellingen en onze verantwoordelijkheid rond inburgering.

Subdoelen

Subdoel: In Twenterand zorgen we er met elkaar voor dat iedereen zich thuis voelt en iedereen zo goed mogelijk mee kan doen in de maatschappij

Iedereen hoort erbij! In Twenterand moeten alle inwoners gelijkwaardig mee kunnen doen en zich thuis voelen in de gemeente, zonder dat diversiteitsfactoren (geloof, afkomst, opleidingsniveau en seksualiteit) een rol spelen. Inclusie is dus meedoen in de breedste zin van het woord. Vanuit de maatschappij wordt er nog vaak gezien dat onder andere toegankelijkheid niet altijd even vanzelfsprekend is: toegankelijkheid van openbare ruimtes, toegankelijkheid van informatie, maar ook toegankelijkheid naar zinvolle daginvulling zijn aandachtspunten.

Subdoelen

Subdoel: Gelijke kansen voor ieder kind

In Twenterand werken we keihard aan gelijke kansen voor iedereen. Hierbij wordt nadrukkelijk gekozen voor het zo vroeg mogelijk beginnen met het creëren van een 'gelijk speelveld' voor alle kinderen en leerlingen in de gemeente Twenterand. Om gelijke kansen te creëren zijn er gerichte interventies nodig. Hier gaan we in 2026 mee verder.

Subdoelen

Subdoel: Versterken doorgaande lijn voorschool - basisschool en basisschool - voortgezet

Een zo goed mogelijke overdracht tussen voorschool, basisschool en het voortgezet onderwijs: dat is het doel. Het stimuleren van ouderbetrokkenheid is een speerpunt: ouders kennen hun kind als geen ander en kunnen vaak goed aangeven wat het kind nodig heeft. Als ouders zo vroeg mogelijk meegenomen worden in de ontwikkeling van hun kind op de voorschool, kunnen ze een grotere rol spelen in de vervolgstappen.

Subdoelen

Subdoel: Vergroten van basisvaardigheden

Voor het vergroten van de zelfredzaamheid is het belangrijk dat inwoners voldoende basisvaardigheden hebben. Een onderdeel hiervan is goed kunnen lezen en schrijven. In de proeftuinen van Westerhaar en Vroomshoop is gestart met het formuleren van concrete acties voor diverse professionals en scholen die werken aan alle strategische doelen van het onderwijs, ook op het gebied van het monitoren van de kinderen en het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners.

Subdoelen

Subdoel: Versterken van de mentale gezondheid van inwoners

Mentale gezondheid is van belang om optimaal te kunnen genieten, tevreden te zijn, positief te denken en om veerkrachtig om te kunnen gaan met tegenslagen. Door gebeurtenissen in persoonlijke sfeer of maatschappelijke ontwikkelingen kan de mentale gezondheid in het gedrang komen. Denk aan stress door oplopende kosten, eenzaamheid, dementie en het gevoel niet meer mee te kunnen met de veranderende maatschappij. Gemeente Twenterand wil inwoners hierbij (laten) ondersteunen.

Subdoelen

Subdoel: Uitvoering geven aan (lokale) preventieprioriteiten

Binnen de gemeente wordt de gezonde leefstijl op een positieve manier uitgedragen. Hierbij wordt gekeken naar verschillende (risico)doelgroepen en hoe we hen het beste kunnen verleiden tot het maken van gezonde keuzen. Ook gaat het hierbij niet om pleisters plakken maar wordt er naar de gehele situatie in het systeem gekeken en is normaliseren een belangrijk begrip in het voorkomen van problematiseren en medicaliseren van gezondheidsproblemen. Vroegsignalering, bewustwording en de pijlers van positieve gezondheid zijn hierbij de uitgangspunten.

Subdoelen

Subdoel: Meer inzetten op en stimuleren van een gezonde leefomgeving

Door gezondheid onderdeel te maken van ruimtelijk beleid worden stappen gezet tot een leefomgeving die meer aanzet tot gezond gedrag. Hierbij wordt bijvoorbeeld aan ontmoeting, beweging, sport en spel gedacht. Ook moet er aandacht zijn voor gezonde prikkels in plaats van ongezonde prikkels en moet toegankelijkheid het uitgangspunt zijn.

Subdoelen

Beleidsdocumenten

De Maatschappelijke Agenda 2025 is vastgesteld en gebaseerd op de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein 2023-2026.

Wat mag het kosten programma Sociaal Domein

Overzicht van baten en lasten

	2026	2027	2028	2029
Lasten per doelenboom				
Sociale zaken	18.950.464	19.135.441	19.469.416	19.473.959
Maatschappelijke ondersteuning	16.083.718	16.580.407	17.192.832	18.188.544
Gezondheidszorg	1.360.868	1.055.450	1.076.829	1.096.483
Onderwijs	5.331.152	5.447.992	5.758.393	5.801.897
Jeugd	24.957.473	25.501.787	26.338.068	27.452.594
Totaal programma lasten	66.683.675	67.721.076	69.835.538	72.013.477
Baten per doelenboom				
Sociale zaken	16.167.663	15.738.114	15.361.020	15.421.705
Maatschappelijke ondersteuning	396.229	402.979	419.071	435.834
Gezondheidszorg	306.205	0	0	0
Onderwijs	1.168.517	1.176.228	1.183.508	1.189.589
Jeugd	744	762	778	795
Totaal programma baten	18.039.358	17.318.083	16.964.377	17.047.923
Totaal saldo van baten en lasten	-48.644.317	-50.402.993	-52.871.161	-54.965.554
Mutaties reserves	963.627	453.024	331.470	181.196
Geraamd resultaat	-47.680.690	-49.949.969	-52.539.691	-54.784.358